

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. 583 „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ pakeitimo“ (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslai – pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimą Nr. 583 „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ ir sutikti, kad valstybės įmonė Lietuvos oro uostai būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę ir valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomas turtas, kurio vertė 151 524 601 euras, būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų įstatinį kapitalą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 583 „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ buvo pritarusi valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarkai, tačiau 2022 m. planuotas valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarkymas į akcinę bendrovę buvo pavėlintas dėl šios valstybės įmonės turto vertinimo tikslinimo procedūrų. Susisiekimo ministerija iškėlė tikslą, kad valstybės įmonės Lietuvos oro uostų šiuo metu patikėjimo teise valdomas turtas būtų atspindėtas tikrąja rinkos verte, atitinkamai, atliepiant valstybės kaip investuotojo interesus bei viešąjį interesą, todėl valstybės įmonėje nuspręsta keisti apskaitos politiką. Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija 2022 m., kaip valstybės įmonės Lietuvos oro uostų savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, nebuvo priėmusi sprendimo pertvarkyti šią valstybės įmonę.

Pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2021 m. rugsėjo 16 d.¹ pritarė įstatymų paketams, kuriais sudarytos teisinės galimybės Susisiekimo ministerijos valdomas valstybės įmones pertvarkyti į akcines bendroves². Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2023 m. sausio 11 d. pasitarime³ pritarė pakeistam Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planui, kuriame valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarkymas numatytas iki 2023 m. rugsėjo mėn.

¹ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-524 ir jį lydintys įstatymai Nr. XIV-525–XIV-530.

² Valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija į akcinę bendrovę pertvarkyta 2022 m. liepos 1 d. Valstybės įmonė „Oro navigacija“, valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija į akcines bendroves pertvarkytos 2023 m. sausio 2 d.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. sausio 11 d. pasitarimo protokolas Nr. 1.

Valstybės įmonė Lietuvos oro uostai yra pirmos kategorijos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinti įmonė, kuri valdo nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą. Po pertvarkymo bendrovė išliks pirmos kategorijos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinti įmonė, todėl atitinkamai bus vykdoma bendrovės sudaromų sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikra; asmenys, pretenduojantys eiti ar einantys pareigas nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioje įmonėje, bei rangovai bus tikrinami pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas; nacionalinio saugumo aspektu svarbus turtas bus įtraukiamas į pertvarkytos bendrovės saugumo planą, kuriame numatomos fizinio, kibernetinio, personalo saugumo, informacinio slaptumo priemonės. Įstatymo lygmeniu yra nustatyta, kad visos pertvarkytos bendrovės akcijos priklausys valstybei. Oro uostų infrastruktūra, kurią valdys pertvarkyta bendrovė, išliks įtraukta į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašą. Žemės valdymo teisinis reglamentavimas nėra keičiamas – bendrovė ją kaip ir šiuo metu, taip ir po pertvarkymo valdys patikėjimo teise pagal Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo nuostatas.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija 2023 m. gegužės 18 d. posėdyje pritarė valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarkymui į akcinę bendrovę.

Pažymime, kad valstybės įmonė Lietuvos oro uostai valdo 3 tarptautinius oro uostus – Vilniaus, Kauno ir Palangos ir vysto koordinuotą 3 oro uostų veiklą. Susisiekimo ministerija siūlo šią valstybės įmonę pertvarkyti į akcinę bendrovę. Tokiam sprendimui priimti reikalingas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutikimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 23 straipsnio 3 dalimi, iki sprendimo pertvarkyti valstybės įmonę į akcinę bendrovę priėmimo nepriklausomo turto vertintojo teisės aktų, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka buvo atliktas valstybės įmonės Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomo turto vertinimas⁴. Šį turto vertinimą valstybės įmonė atliko savo lėšomis, turto vertinimo ataskaita paskelbta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje⁵. Nepriklausomo turto vertintojo nustatyta valstybei nuosavybės teise priklausančio ir šiuo metu valstybės įmonės Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomo turto rinkos vertė – 154 507 281 euras. Susisiekimo ministerijos patvirtintame valstybės įmonės Lietuvos oro uostų 2022 metų pelno (nuostolių) paskirstyme⁶ numatyta į valstybės biudžetą sumokėtina pelno įmoka yra 2 982 680 eurų. Kadangi nepriklausomo turto vertintojo turto rinkos vertė nustatyta 2023 m. vasario 28 d., į turto vertinimo ataskaitą buvo įtraukta valstybės įmonės Lietuvos oro uostų į valstybės biudžetą sumokėtina pelno įmoka. Į valstybės įmonę Lietuvos oro uostus investuojamas patikėjimo teise valdomas turtas, kurio vertė 151 524 601 euras (iš nepriklausomo turto vertintojo nustatytos turto rinkos vertės atėmus pelno įmoką), sudarant akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų įstatinį kapitalą.

Siūlomas sprendimas dėl valstybės turto investavimo atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 2, 3, 5 ir 6 punktuose nustatytus investavimo kriterijus:

- *Investuojama į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones, nurodytas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme.*

Valstybės įmonė Lietuvos oro uostai yra pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė. Po pertvarkymo akcinė bendrovė išliks pirmos kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė.

⁴ Pastebėtina, kad valstybės įmonės Lietuvos oro uostų turto vertinimo ataskaita pateikiama ne visos apimties, kadangi dalis turto vertinimo ataskaitoje esančios informacijos yra konfidenciali, susijusi su įmonės valdomais nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turto.

⁵ Turto vertinimo ataskaita paskelbta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje <https://avnt.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vertinimas-1/vertinimo-ataskaitu-vieso-paskelbimo-sarasai>

⁶ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2023 m. gegužės 2 d. įsakymas Nr. 3-225 „Dėl valstybės įmonės Lietuvos oro uostų 2022 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir pelno (nuostolių) paskirstymo patvirtinimo“ (pridedama).

- *Investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas.*

Pakeitus valstybės įmonės teisinę formą į pažangesnę akcinės bendrovės formą ir pertvarkius jos valdymą bei veiklos organizavimą bus didinama valstybės grąža. Akcinė bendrovė galės naudotis įvairesnėmis finansinėmis skolinimosi galimybėmis strateginiams valstybės projektams įgyvendinti, užtikrinti konkurencingas darbo sąlygas savo darbuotojams, dėl efektyvesnio valdymo akcinė bendrovė infrastruktūros naudotojams galės pasiūlyti kokybiškesnių paslaugų.

- *Investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas).*

Investavus turtą į būsimą akcinę bendrovę bus efektyviau vystoma visuomenei naudinga, kurianti grąžą oro uostų infrastruktūra, gerinamas šalies susisiekimas oro transportu, didinamas šalies pasiekiamumas.

- *Valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės ar savivaldybės įnašu) bus sukuriamą pridėtinė vertė ir užtikrinamas šią vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas.*

Valstybės turto investavimu į po pertvarkos veikiančią akcinę bendrovę bus užtikrinama ilgalaikė valstybei priklausančios akcinės bendrovės, valdančios pagrindinius šalies oro uostus, veikla. Taip pat valstybės turto investavimu į akcinę bendrovę bus užtikrinama, kad šiuo metu valstybės įmonės valdomas turtas toliau bus naudojamas pagal paskirtį, išlaikant jo vertę, o valstybė gaus pajamų ne tik dividendų forma kaip akcinės bendrovės vienintelė akcininkė, bet ir surinks mokesčius.

Pažymėtina, kad siekiant nustatyti, ar investicija į valstybės įmonę Lietuvos oro uostus yra atsiperkanti, buvo parengtas verslo planas⁷. Atliktas investicijos dydžio ir būsimos verslo vertės 10 metų periodo pabaigoje vertinimas. Gautas teigiamas skirtumas, t. y. investicija 10 metų perspektyvoje yra finansiškai atsiperkanti. Ekonominiu požiūriu valstybė kaip akcininkė, investuodama į būsimą akcinę bendrovę, elgiasi kaip rinkos investuotoja, kadangi investicija generuoja teigiamą grąžą.

Pertvarkius valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę, būtų patiriama tokia nauda:

- Bendrovėje būtų sudarytos sąlygos diegti geriausią korporatyvinio valdymo praktiką:

- paprastesnė administracija, išlaikant valstybės kontrolę ir valdžios balansą. Valstybės įmonės valdymo procese valdyba atlieka daugiau priežiūros funkciją, o visas reikšmingas valdymas tenka ministerijai. Specifiniai klausimai (pvz., strateginio veiklos plano, metinio turto įsigijimo ir skolinimosi planų, pajamų ir išlaidų sąmatų tvirtinimas) reikalauja intensyvaus ministerijos išitraukimo į įmonės veiklą, atskirų ministerijos tarnautojų nuolatinio dėmesio ir pakankamos kompetencijos. Pertvarkius įmonę į bendrovę, daugelis ministerijai priskirtų funkcijų, siekiant didesnio nepriklausomumo, skaidrumo ir maksimalaus efektyvumo, būtų perskirstytos tarp valdymo organų, kurie reikšmingus sprendimus gebėtų priimti greičiau ir nešališkai, atskirai neekvodomis pačios ministerijos išteklių, bet išlaikydami akcijų valdytojo kontrolę;

- aiškesnis bendrovės valdybos vaidmuo ir atsakomybė; valdyba, įgalinta priimti strateginius sprendimus, prisiima didesnę atsakomybę, jai galima nustatyti aiškius tikslus ir reikalauti rezultatų, būtų didesnė vadovo kontrolė;

- valdyba skiria ir atšaukia vadovą, nustato jam tikslus, tvirtina bendrovės strateginį planą, be kitų funkcijų, gali vykdyti ir priežiūros funkcijas;

- bendrovės valdymui mažesnę įtaką daro politinė kaita (vadovo skyrimas, strateginių planų tvirtinimas), tai didina veiklos tęstinumą, tvarumą, grąžą ir efektyvumą;

⁷ Kadangi dalis verslo plane esančios informacijos yra konfidenciali, susijusi su įmonės valdomais nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, prie lydimosios medžiagos verslo planas nebus pridėtas, tačiau prireikus gali būti pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskiru raštu.

- vidaus auditas atsiskaito valdybai, o ne vadovui, todėl garantuojamas didesnis skaidrumas, vadovo priežiūra;

- baigus šią pertvarką būtų įgyvendintos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijos peržiūrėti, supaprastinti ir suvienodinti valstybės valdomų įmonių teisinės formas. Pagal EBPO valstybių tendencijas, valstybės įmonės turėtų būti pertvarkomos į ribotos atsakomybės bendroves.

- Bendrovė valdo turtą nuosavybės teise (valstybės įmonė – tik patikėjimo teise):

- užtikrinamas efektyvesnis turto valdymas (naudojimas), trumpesnė sprendimų priėmimo trukmė ir reagavimas į rinkos pokyčius bei poreikius;

- mažinama administracinė našta valdant turtą (nereikės valstybės institucijų sprendimų mažareikšmiams ūkiniais klausimams; lankstesnės nuomos, turto nurašymo procedūros).

- Bendrovė galės sudaryti jungtinės veiklos sutartis dėl nuosavybės teise valdomo turto, tai atvers kelius inovaciniams projektams su mokslo centrais, kurie siekia sudaryti nestandartinių ir inovatyvių produktų kūrimo jungtinės veiklos sutartis. Bendrovė galės investuoti į bendrąsias įmones.

- Bendrovė turės galimybių steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių. Dukterinės įmonės padėtų užtikrinti skaidrią paslaugų teikimo apskaitą ir atskyrimą nuo pagrindinės reguliuojamos veiklos. Galimybės steigti dukterines bendroves skatins įmones investuoti į inovacijas, naujas paslaugas ir išnaudoti bendradarbiavimo pranašumus. Dukterinės įmonės leis efektyviau valdyti verslo riziką.

- Bendrovė gebės prisitaikyti prie rinkų liberalizavimo. Bendrovė turės derintis prie naujų reikalavimų ir konkuruoti laisvesnėje rinkoje su kitais paslaugų teikėjais. Tikėtina, kad gali prireikti dalį paslaugų atskirti (pvz., duomenų perdavimą, tranzito paslaugas nuo terminalų paslaugų), kaip tai vyko geležinkelių ar energetikos sektoriuose. Be to, atsiras galimybių teikti paslaugas ir kitose šalyse, tokiems atvejams yra geriau steigti atskiras bendroves.

- Bendrovės teisinė forma sudaro daugiau investicijų pritraukimo alternatyvų, atsiranda galimybė pritraukti įvairesnių formų kapitalą, ne tik skolintis ar valstybei įnešti lėšas.

- Padidėja finansinės apskaitos aiškumas ir kreditorių interesų apsauga. Valstybės įmonės teisinės formos reguliavimas ir apskaita labai specifinė ir nėra būdinga kitoms Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėms, todėl nėra žinoma užsienio investuotojams ar partneriams. Įmonei taikant Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą (kuris įgyvendina ES bendrovių teisės direktyvas), kreditoriams ir auditoriams suteikiamas teisinis aiškumas, didėja įmonės apskaitomų lėšų skaidrumas bei finansinis patikimumas.

- Bendrovės sugeneruotas pelnas galės būti skirstomas dividendų forma valstybei ir reinvestuojamas į kitus projektus, o tai prisidėtų prie spartesnės atitinkamo transporto sektoriaus plėtros.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos parengtų Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gairių 7.4 papunkčiu, buvo įvertinta, ar sprendimas sutikti pertvarkyti valstybės įmonę ir investuoti valstybės turtą į būsimą akcinę bendrovę gali daryti poveikį konkurencijai, ir atliekant tokio poveikio vertinimą buvo atsakoma į klausimus, ar siūlomas sprendimas:

- tiesiogiai paveiktų ūkio subjektų įėjimą į rinką;
- netiesiogiai paveiktų ūkio subjektų įėjimą į rinką;
- paveiktų ūkio subjektų galimybes konkuruoti;
- paveiktų ūkio subjektų paskatas veiksmingai konkuruoti.

Pažymėtina, kad siūlomas sprendimas investuoti valstybės turtą į būsimą akcinę bendrovę tiesiogiai ar netiesiogiai nepaveiktų ūkio subjektų ir nesukurtų ūkio subjektų įėjimo į rinką kaštų. Šiuo metu valstybės įmonė Lietuvos oro uostai valdo 3 tarptautinius oro uostus ir vysto koordinuotą šių oro uostų veiklą. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *po pertvarkymo veikiančiam naujos teisinės formos juridiniam asmeniui pereina pertvarkytosios įmonės visos teisės ir pareigos*, tad siūlomu nutarimo projektu būsimai

akcinei bendrovei nebūtų suteikiamos naujos išimtinės teisės, pertvarkyta bendrovė tęstų šiuo metu vykdomas veiklas. Vertintina, kad nebūtų paveikta ūkio subjektų galimybė konkuruoti. Pabrėžtina, kad reikšmingą dalį ketinamo investuoti valstybės turto sudaro viešoji transporto infrastruktūra (aerodromas, specialios paskirties statiniai ir įrenginiai), kuri pagal Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį *nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos valstybei, savivaldybei, uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei (toliau – valstybės ar savivaldybės valdoma bendrovė), ir uždarajai akcinei bendrovei ar akcinei bendrovei, kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso valstybės ar savivaldybės valdomai bendrovei*. Taigi, atlikus sprendimų poveikio konkurencijai vertinimą, į visus šiuos klausimus buvo atsakyta neigiamai, todėl, vadovaujantis Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gairių 7.8 papunkčiu, siūlymas sutikti pertvarkyti valstybės įmonę ir investuoti valstybės turtą į būsimą akcinę bendrovę nedaro poveikio konkurencijai, todėl tolesnis vertinimas atliekamas nebus.

Susisiekimo ministerija siūlo sutikti, kad valstybės įmonė Lietuvos oro uostai būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę, ir nustatyti, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šiuo metu valstybės įmonės patikėjimo teise valdomas turtas būtų investuojamas sudarant akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų įstatinį kapitalą. Taip pat siūloma perduoti Susisiekimo ministerijai steigiamos akcinės bendrovės Lietuvos oro uostų akcijas valdyti, naudoti ir disponuoti jomis.

Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamos pasekmės – bus užtikrinamas efektyvus valstybės turto panaudojimas, būtų diegiama geriausia korporatyvinio valdymo praktika, sudarytos galimybės steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių. Baigus valstybės įmonės Lietuvos oro uostų pertvarką būtų įgyvendintos EBPO rekomendacijos peržiūrėti valstybės valdomų įmonių teisinės formas.

Nutarimo projektui iš esmės pritarė Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prašymą, teikiame paaiškinimą dėl pradinės (lyginant su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarime Nr. 583 „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcinę bendrovę ir valstybės turto investavimo“ (toliau – Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimas Nr. 583) nurodytomis vertėmis) turto vertės pokyčio (sumažėjimo apie 45 mln. eurų) priežasčių. Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarime Nr. 583 buvo nurodyta grynoji turto vertė. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės įmonėje Lietuvos oro uostuose apskaita vykdoma remiantis tarptautiniais apskaitos standartais ir materialusis bei nematerialusis turtas buvo apskaitomi įsigijimo savikainos, atimant nusidėvėjimą, metodu, sudarant šios valstybės įmonės pertvarkymo balansą, negalėjo būti tinkamai apskaitomas turto padidėjimas ir (ar) sumažėjimas. Siekiant, kad valstybės įmonės pertvarkymo balanse, formuojant įstatinį kapitalą, turto vertė būtų atspindėta tikrąja rinkos verte, atitinkamai, atliepiant valstybės kaip investuotojo interesus bei viešąjį interesą, valstybės įmonėje buvo nuspręsta keisti apskaitos politiką taip, kad pagrindinės turto grupės būtų apskaitomos perkainojimo metodu. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės įmonės Lietuvos oro uostų valdomo turto vertinimas buvo atliktas 2022 m. pirmoje pusėje, turto vertinimo ataskaitos naudojimas pertvarkant valstybės įmonę vėlesniu laikotarpiu galėjo reikšmingai iškreipti finansinių ataskaitų duomenis formuojant naujos akcinės bendrovės įstatinį kapitalą, nes iki faktinio pertvarkos momento, turto vertė rinkoje neišvengiamai kinta, todėl buvo būtina ne tik keisti apskaitos politiką, bet ir atlikti naują turto vertinimą. Pažymėtina, kad naujai atlikto turto vertinimo ataskaitoje matomi turto vertės pasikeitimai, lyginant su prieš tai atlikto turto vertinimo ataskaita bei minėtame Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarime Nr. 583 nurodyta turto verte, susiję su pirmiau minėtomis aplinkybėmis. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad per laikotarpį tarp pirminės ir naujos ataskaitos parengimo įmonėje buvo nurašyta dalis nusidėvėjusio turto, buvo naujai įsigijamas turtas ir pan. Be to, reikėtų pabrėžti ir tai, kad turto vertinimą atliko kitas turto vertintojas, kuris pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 21 straipsnio 8 dalį turėjo pareigą, atsižvelgdamas į vertinimo atvejį (vertinamo turto arba verslo specifiką ir naudojimo paskirtį), parinkti turto arba verslo vertinimo

metodus (metodų derinius) ir metodo taikymo būdus. Taigi, atitinkamai, atliekant individualų turto vertinimą, naujai nustatytai turto vertei taip pat turėjo įtakos ir individualiai parinkti kito turto vertintojo vertinimo metodai.

Komentuojant Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijos ministerijos teisės technikos pastebėjimą, paaiškintina, kad Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarime Nr. 583 keistini daugiau kaip pusė punktų (2 punktai iš 3), todėl, vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų⁸ 141 punktu, priimtas sprendimas Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimą Nr. 583 dėstyti nauja redakcija.

Reaguojant į Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos pastebėjimą, pažymėtina, kad nutarimo projekte minima valstybės įmonė Lietuvos oro uostai, kuri būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę, tęstų šiuo metu vykdomas veiklas. Pastebėtina, kad reikšmingą dalį ketinamo investuoti valstybės turto sudaro viešoji transporto infrastruktūra, kuri pagal Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį nuosavybės teise gali priklausyti tik apibrėžtam subjektų ratui, todėl nutarimo projektu investuojamam turtui valstybės pagalbos taisyklės netaikytinos. Susisiekimo ministerijos vertinimu, Europos Komisija neturi būti informuojama, jei planuojama investicija atitinka Europos Komisijos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje išplėtotą rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo kriterijų. Be to, valstybės investicijos į savo valdomos įmonės kapitalą Europos Komisijos praktikoje yra pripažįstamos atitinkančiomis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo principą tais atvejais, kai yra aiškiai pagrindžiama, jog darydama tokią investiciją valstybė tikisi rinkos sąlygas atitinkančios grąžos. Pavyzdžiui, sprendime SA.58173 Europos Komisija nurodė, kad rinkos ekonomikos investuotojo kriterijus yra tenkinamas, nes investicijos vidinė grąžos norma yra didesnė nei atitinkama nuosavo kapitalo kaina⁹.

Pažymime, kad atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. gegužės 13 d. išvados Nr. NV-1326, teiktos dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę Vidaus vandens kelių direkciją ir valstybės įmonę Lietuvos oro uostus į akcines bendroves ir valstybės turto investavimo“ projekto, 5 pastabą, atskiru raštu Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai pateiksime valstybės įmonės Lietuvos oro uostų patikėjimo teise valdomo Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašus ir turto vertinimo ataskaitą, iš kurios galima identifikuoti ketinamą investuoti turtą.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Teikiamą nutarimo projektą parengė Valstybės turto ir įmonių valdymo skyriaus (vedėja Roma Andruskevičienė, tel. +370 620 17580, el. p. roma.andruskeviciene@sumin.lt) patarėja Indrė Bernotaitė (tel. +370 690 71347, el. p. indre.bernotaitė@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 8 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2023 m. gegužės 19 d. rašto Nr. 1382 „Dėl komisijos sprendimo“ kopija, 4 lapai.
4. Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų turto vertinimo ataskaitos išvados kopija, 2 lapai.
5. Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų perduodamo nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, kuriam nereikia teisinės registracijos, sąrašo kopija, 68 lapai.
6. Valstybės įmonės Lietuvos oro uostų 2022 metų finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo ir veiklos ataskaitos kopijos, 162 lapai.

⁸ Bernotaitė, tel. +370 690 71347, el. p. indre.bernotaitė@sumin.lt.
 Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁹ Europos Komisijos 2021 m. rugsėjo 10 d. sprendimas byloje SA.58173 (2021 N) – Italija – Newco ITA, 241, 331 p.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis